

RUSZIN VILÁG

РУСИНСЬКИЙ СВІТ

VII. évfolyam 65. szám, április 2009 річник VII. число 65, апріль

„A nehézségek megerősítik az embert szolgálatában”

Többféle módon közölhetjük környezetünkkel és Istennel, hogy kik vagyunk és mit szolgálunk. Kocsis Fülöp Hajdúdorogi püspök úr teljes odaadással kezdte el új szolgálatát. Azáltal vált egyre nagyobb egyházi személyiséggé, hogy ki tudott teljesedni hivatásában. A több nemzedéken keresztül végig kísért családi pedagógus környezete igencsak rányomta bélyegét fiatalkorára. Személyiségét családi és tanári példaképei által fejlesztette. Hivatásának választásáról, hajlíthatatlanságáról, a számos nagy múltú magyar és külföldi tanintézetekben szerzett ismereteiről beszélgettünk legutóbbi nyíregyházi látogatásomkor. A szerzetesi rendben szerzett közösségi tapasztalatokról, az emberi jellemformálás folyamatának titkairól is vallott beszélgetésünkben.

- *Hogyan fogalmazná meg püspök úr, mi volt az a leginkább meghatározó inspiráció, amely erre a szent hivatásra vezérelte? Miért választotta pont a görög katolikus szerzetességet?*

- Szegedről származom, szüleim, nagyszüleim, anyai ágon, mind tanárok voltak. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ezt a hivatást választottam. Édesanyám szegedi származású római katolikus. Édesapám szabolcsi, görög katolikus. Szegeden, sajnos, kevés görög katolikus ember él. Én Szegeden római katolikus templomba jártam. Szüleim pedagógusi elhivatottsága engem is nagyon megérintett. Három nővérem van, mindannyian pedagógusok. Sokat gondolkodtam azon, hogy én is tanárember legyek, a gyerekeket is nagyon szeretem. 17-éves koromban választásomban még a reál tantárgyak szerepeltek, de párhuzamosan nagyon kedveltem a magyar irodalmat. Gondolatban matematika-fizika tanárnak készültem. Később fokozatosan rájöttem arra, hogy akkor adhatok legtöbbet a gyerekeknek, ha hittant tanítok, a jó Isten felé vezetem őket. Így erősödött meg bennem az a hivatás, amelyre szinte gyermekkorom óta készültem. A pappá érés folyamata mindinkább megerősödött bennem.

- *Szülei hogyan fogadták elhatározását?*
- A szegedi gimnázium elvégzése után Nyíregy-

házára, a Hittudományi Főiskolára adtam be a jelentkezésemet. A szüleim nem ellenezték, örültek neki. Világosan emlékszem arra a mozzanatra, amikor bejelentettem ezt szüleimnek. Tiszteletben tartották a döntésemet. Az elején még arra is gondoltam, hogy római katolikus pap legyek. Több barátom volt a szegedi szemináriumban, akik ezt a szép, de nem könnyű hivatást választották.

- *Római katolikus neveltetést kapott, miért választotta a görög katolikus szolgálatot?*

- Azért, mert megtetszett nekem akkor egy nagyon szép és okos lány. Arra gondoltam, hogy amennyiben a görög katolikus papságot választom, akkor a papi hivatást is megszerzhetem, és egyben megnősülhetek. Mi tagadás, ez akkor meghatározó volt számomra.

- *Sikerült jól át-gondolni, megvizsgálni, kívülálló szemével elemezni egész életét meghatározó döntését?*

- Azt talán nem, de volt alkalmam alaposan átgondolni utána is. Friss diákként behívtak katonának. Marcaliba, az akkor „büntető századnak” számító helyőrségbe vittek a többi kispap mellé. Lenti és Marcali volt akkor a két legrosszabb szolgálati hely. Voltak, akik sokkal rosszabbul jártak. Mint, például, Legeza Gyuri barátom, ez a nagyszerű ember, akit

Lentiben sebesítettek meg, s utána már nem lehetett pap. Én megúsztam csupán annyival, hogy bűnözőkkel kellett együtt szolgálnom.

- *Embert próbáló helyzet volt. Jól gondolom?*

- Jellem és akarat próba. Kicsit sajnálom, hogy a mostani kispapok nem mennek át ezen a tűzkeresztségen. A nehézségek megerősítenek emberileg is, meg a hivatásunkban is. Olyan emberekkel találkoztam, akikkel később soha. Nagyon mérges voltam először, miért kell nekem katonának lenni, és miért épp ezen a helyen. Először szabadulni akartam mindenáron. Egy ponton túl, rájöttem arra, hogy itt is nagyon sokat tehet az ember. Főleg visszatekintve, már kívülállóként látom a katonaságom hasznosságát. Kispapokkal voltunk együtt egy bűnözői környezetben, ellentétes és kölcsönös hatások értek. A későbbiekben nagy hasznát vettem ezeknek a tapasztalatoknak. Tanulságos másfél év volt. Visszatérve Nyíregyházára más-ként láttuk a világot.

- *A diákszemlélet is megváltozott, nemcsak az élmények?*

- Teljes odaadással fordultam tanulmányaimhoz, hivatásomra való felkészülésemhez. Kellemes környezetbe kerültem. Kiszámíthatatlan a sors. Érdekes-séggként mondom el, hogy pont ebben a püspöki irodában, ahol most beszélgetünk, itt voltunk első félévünkben elszállásolva. Ezek a szobák a régi paróchiához tartoztak, és ezeket akkor szabadították fel, hogy a kispapokat elhelyezzék. A tárgyalóasztal helyén voltak az ágyak, paptársaimmal ma is sokat nevetünk ezen. Jeles tanáraink voltak, dr. Pregun István volt akkor a rektor, akire nagyon felnéztünk. A Nyíregyházi Hittudományi Főiskolán eltöltött öt év alatt egyre mélyebben átéreztem a magyar görög katolikus egyház küldetését. Mind gyakrabban megfordult bennem az a gondolat is, hogy talán nőtlenül kell fölszentelődnöm. Ismeretes, hogy a nősülés csak pappá szentelés előtt lehetséges a bizánci rítusú egyházban. Éreztem Isten kegyelmi hívását, csak azt kellett elfogadnom, hogy le tudok-e mondani a családi életéről.

- *Újabb próbatétel?*

- Nem annak nevezném. Inkább úgy mondanám, hogy nem hagyott békén ez a belső készítés. Bár, valóban nagy lelki munka volt.

- *A menyasszony jelölt nem tört össze lelkileg, az elhatározása hallatán?*

- Nyilván, nagyon szomorú volt. Kitűnő ember, aki számított rám, én is ragaszkodtam hozzá. Minden kispap számára nagyon nehéz lelki munkát igényel az

eldönteni, hogy a hivatása mivel jár. Szilárd püspök úrnak jeleztem elhatározásomat, hogy szeretnék felszentelődni. Egy év várakozási időt javasolt. Nem kis dolog végleges döntést hozni, hogy egész életemben nőtlenül fogok élni vagy házasságban. Bölcs döntés volt az akkor püspök úr részéről ez a megvárakozás. Erre az időszakra aztán kiküldött engem Rómába. Ott ismerkedtem meg Atanáz testvérral. Egyházakat, kolostorokat látogattunk együtt. Rómában, az együtt imádkozás indította el bennem azt az új gondolatot, hogy szerzetes legyek. Atanáz testvérral együtt végeztük a papi, szerzetesi imádságokat.

- *Úgy gondolta, hogy a szerzetesi szolgálat által válhat egyre mélyebb egyéniséggé? Nem volt ez túl nehéz feladat?*

- Nem én választottam ezt a hivatást. Ajándéku kaptam, csak föl kellett ismernem, hogy valójában mi az enyém, mit szán nekem az Isten. 1989-et írtunk már akkor, a politikai változás erősen érezhető volt. A szerzetesi élet is engedélyezett lett, ezért már bátran fordulhattunk püspök úrhoz ennek ügyében. Keresztes Szilárd püspök atya nem zárkózott el kérésünktől, de szerette volna, ha mi valamiféle gyakorlati hasznos munkát végeznénk, mint pld., iskolában, szociális otthonban vagy kábítószeres szenvedély

betegekkel. Mi pedig, inkább, az elvonult szerzetességet szerettük volna megélni, ahol a teljes zsolozsmát végezhetjük. Ezt elfogadta, tiszteletben is tartotta, csak azt mondta nekünk, hogy erre még várni kell! Így maradtam kint még egy évet Rómában. Ekkor a Szalézi Egyetemen tanultam, főként pedagógiát és pszichológiát. Ez egy nagy múltú egyetem, világhírű tanintézet, a szalézi szerzetesek alapították. Az ottani tanárok, oktatáspolitikusok és művészek olyan ismeretanyaggal töltötték fel a diákokat és olyan pedagógiai módszerekkel működtették, amely a személyiség önmagára találását és hivatástudatának megerősítését szolgálták.

- *Közösségi élménye is meghatározó volt?*

- Igen. Ott éltem meg, mit jelent az, ha szerzetesek tanítanak. A tanárok, professzorok ugyanolyan tagjai voltak a közösségnek, mint a diákok. A szerzetes testvérek egy közösséget alkotnak, legyen az bárki: portás, kertész, professzor, irodista, diák stb, mind egy gyönyörű testvéri közösséghez tartoznak. Nincs semmiféle különbség közöttük. Közösségen belül: a dékán, takarító, tanár, diák – testvérek egymás között. Amikor munkájukat végzik, akkor természetesen mindenkinek megvan a saját beosztása. Ez a rendkívüli közösségi élmény engem nagyon megérintett.

- *Napjainkban is mind gyakrabban idézik a szalézi intézmények pedagógiai elveit, lelkes és mégis mértéktartó bölcsességgel munkálkodó tanáraik érdemeit. Mik azok az értékek, amelyet nevelésük egész folyamatában szem előtt tartanak?*

- A szaléziek karizmája, hivatása a nevelés. Több iskolát tartanak fenn ma is. Bosco Szent János alapította őket a XIX. század táján azzal a céllal, hogy az utcára került fiúkat megnevelje, gondoskodjon róluk. Ebből nőtt ki magát ez a hatalmas intézmény rendszer, amely előbb fiúkat, majd lányokat is befogadott, otthont nyújtott, iskolát alapított nekik. Olaszországban van a legtöbb szalézi iskola. Magyarországon is volt több, de a rendszerváltás után alakultak újak.

- *Hány évet töltött e nagy múltú intézményben?*

- Sajnos, csak kettőt. Szerettem volna még ott maradni, de a püspök úr sürgetett, hogy itthon is szükség van rám. Hajdúdorogra nevezett ki hitoktatónak, akkor kapta vissza a görög katolikus egyház az iskoláját. Ez volt az első iskola, amelyet visszakaptunk.

- *Ritkán volt lehetősége a szegedi családi körben ünnepelni. Jól gondolom?*

- A szemináriumból évente 2x mehettünk haza: karácsonykor és húsvétkor.

- *Tanulási teendők és jellemformálás miatt?*

- Mindkettő. Megtanítottak arra, hogy az ember saját lábán tudjon állni, érzelmileg is el tudjon szakadni, hogy minél jobban Istennel élhessen. Hálás vagyok ezért, annak ellenére, hogy egy fiatalember számára ez nagy megpróbáltatás. Említettem, hogy nem hiábavaló egy kispap számára a katonaság sem, mert a nehézségeket fokozatosan megtanulja. Megszoktam az oktatási intézményekben is a magas követelményeket, hol magyarul, hol pedig olaszul kellett végezni tanulmányaimat. Közben folyamatosan jeleztem a püspök úrnak, hogy szerzetesi szolgálatra készülök. Ő azt válaszolta, hogy legalább annyi időt töltsék el a Hajdúdorogi Egyház szolgálatában, amennyit tanultam.

- *Szilárd püspök úr praktikus gondolkodású ember volt. Jól érzékelem?*

- A püspök úr szerette a próbatételeket, nagyon hálás voltam érte! Hat évig tanultam a szemináriumban, utána Róma, két évet tanítottam Hajdúdorogon, utána 3 éves szolgálat a Tornabarakonyban. Ez egy csereháti kis falu Edelény fölött, a szlovák határ mellett. Odaköltözésemkor összesen 68-an laktak

benne, ez volt az egyházmegye legkisebb faluja. Egy temploma van, görög katolikus hívők többségével. Örültem az új helynek, ott már kicsit úgy élhettem, mint egy szerzetes.

- *Mitől érezte magát olyan jól?*

- Nagyon nagy örömmel vágtam bele a falusi életbe, kecskéket, bárányokat neveltem, egyéb jószágaim is voltak. Szegedi éveimben, az aszfalton ilyenről álmodni sem lehetett, de itt beletanultam. Lelkileg nagyon sokat jelent, ha valaki földközelségen van, kertjét ápolja, állatokkal foglalkozik. Az ember

lelke másképp alakul, ha egy természetes közegbe kerül. Ebben a kis faluban 3 évet töltöttem, csak akkor adott a püspök úr engedélyt, hogy elmehessek Belgiumba, hogy ott elkezdhessek a szerzetesi életet. Azért is volt erre nagy szükség, mert a monasztikus élet Magyarországon nem nagyon ismert. A rendszerváltozásig szinte egyáltalán nem voltak ilyen közösségek, vagy csak egészen titokban. Hol tudott volna az ember beletanulni a szerzetesi életbe? Ezt nem lehet sem iskolákban, sem pedig könyvekből megtanulni. Élni kell. Csak úgy lehet, hogy bekerül egy közösségbe és átveszi annak rendjét és életritmusát.

- *Könnyű volt találni egy megfelelő szerzetesi közössé-*

get, ahol mindezt megtanulta?

- Olyat, amelyik, ráadásul keleti rítusú, bizony nem volt könnyű. Egy bencés monostor Belgiumban, Chevetogne volt az a hely, ahol rátaláltunk a szükséges kettős rítusú közösségre, amelynek egyik fele római- a másik bizánci szertartású. Felvettek bennünket azzal a szándékkal, hogy a noviciátus időszakát ott tölthetjük. Négy évig voltunk ott. Az ottani élmények rabul ejtettek. Nagyszerű atya volt a lelki vezetőm. Idős, nagyon bölcs római katolikus bencés atyához kerültem.

- *Intenzívek voltak az órabeosztások, a napi feladatok?*

- Fizikai munka szempontjából nem mondhatom. Hat óra tájt kezdtünk imádsággal, majd szentmise, szent olvasmányok olvasása, amely lelki táplálékul szolgált, s nekünk, noviciusoknak néhány óra, amelyet az apát úr tartott, főleg a szerzetesi élet lelki tudására tanítottak.

- *Ez mit jelent konkrétan?*

- Értékes előadásokat hallgattunk, szinte minden óra lelkigyakorlatnak számított. Például, hogyan küzdünk a káros szenvedélyekkel szemben, a haraggal, türelmetlenséggel, stb. Ott is voltak összetűzések, az ember lelki gyengeségét ott is

hordozza. Elméleti, gyakorlati, teológiai oktatások voltak ezek. Az atyákkal, tanárainkkal megbeszéltük a napi gyakorlati, elméleti kérdéseket. Az alázatról, imádságról, engedelmességről, tisztaságról nagyon sokat beszélgettünk.

- *Az ember tudatosan formálhatta, csiszolhatta egyéniségét?*

- Természetesen adott volt a lehetőség. A szerzetessé válás folyamatának nagyon tudatos része. Önnel való nevezetűk. Az előadások sokat segítettek, ehhez társult a lelki vezetés, amikor is mindenki megbeszélhette a lelki atyjával, mit sikerül elérni. Bűnbánatot tartottunk, feltárva lelkünket, bevallva, mivel kínlódunk, mit sikerült elérnünk és mit nem. Amikor szerzetessé szenteltek, utána egy rendkívüli lehetőséget kaptam ajándékba: egy görögországi kolostorban tölthettem három hetet. Nagyon nagy élmény volt belekóstolni egy másik szerzetesi életbe, egy másik közösség imádságaiba. Négy év intenzív tanulás és imádság után hazatértünk Magyarországra. Előtte még egy évvel eljöttünk az apát úrral együtt hazánkba, körbenézni, hol tudnánk kialakítani a szerzetesi életünket. Szilárd püspök úr körbe vezetett bennünket több helységen, kis falvakat kerestünk üres házakkal. Egy kis faluban találtuk meg a mostani szerzetesi otthonunkat a Bodrogházban, a Tiszától északra, egészen közel a szlovák határhoz Dámócon.

- *Bizonyára gyönyörű hegyvidék. Nem tévedek?*

- Annyira nem költői. Zemplénben is jártunk helykeresési időszakunkban. Ott az erdők között találhattunk volna sokkal festőibb helyet is, de arra gondoltunk, ha ezen a szép vidéken letelepedünk, az esetleg csupán a hangulat keresése. Sokkal inkább az egyszerűségekre kell törekednünk, még ezen a téren is.

- *Mikor történt a pappá szentelése?*

- A római tanulmányaim utáni évben azokkal a kispapokkal együtt, akik egy évfolyammal alattam voltak. Fölszentelésem után még egy évet Rómában töltöttem, már mint fölszentelt pap, s utána jöttem haza.

- *Sokunk számára ismeretlen a szerzetesi világ. Megkönnyítené a külvilág számára értékes hagyomá-*

nyainak megértését, értékeinek felfedezését, ha többet beszélne róluk. Segítené nekünk ebben?

- Vallom, hogy a görög katolikus egyház és a szerzetesi küldetés nemcsak a több száz ezer hívőnkhez szól. Mondanivalónk van az egész társadalomnak. A görög katolikus tradíciók tudományos feldolgozása és hirdetése jelentős mértékben megkönnyíti a külvilág számára értékes hagyományaink megértését, értékeinek felfedezését. Dámócon 1999. decemberétől- 2008. május 2.-ig éltük együtt szerzetesi küldetésünket Atanáz testvérrel. Sokan felkerestek, papok, fiatalok, de eddig senki sem maradt meg ebben a kis közösségben. Nagy szomorúságunk, hogy nem mondta senki: "Szerzetes akarok lenni!" Sokat töprengtünk, ennek mi lehet az oka? Arra kellett gondolnunk, hogy talán valamit nem jól csinálunk, ha nem találunk követőket, nem tudtuk annyira vonzóvá tenni ezt a testvéri közösséget.

- *Mikor értesült a nagy megtiszteltetésről, hogy a Hajdúdorogi Egyházmegye püspökévé javasolják?*

- Szilárd püspök úr által hivatott a Nunciús úr, akkor hallottam erről először. Kérdeztem- szabad-e nemet mondani?

- *Váratlanul érte a felkérés?*

- Igen, persze. Nem tartottam magam kiváló tudású embernek, nem voltam benne a politikai életben. Ami igazi célkitűzés életemben: Istennel való szoros kapcsolat kialakítása. Ez az életem célja. Ha valaki azt mondaná magáról, hogy elérte a lelkiélete csúcsát, milyen tökéletes ember, akkor rögtön le is hull a lepel - meg a korona a fejéről. Úgy gondolom, ha az ember magát jónak tartja, főként, ha a másikinál jobbnak, akkor elsüllyedhet a szégyentől. A lelki életben való előbbre jutás igazi lényege az, hogy felismerjem, mennyire bűnös vagyok, mennyire Isten irgalma az, ami megtart engem. Ez az igazi előbbre jutás és nem az, hogy bárki fölé helyezzük magunkat.

Ortutay Mária
Nyíregyháza.

Hilarion Alfejev püspök passiója a Szent István Bazilikában

2009.április 8.-án este- óriási érdeklődés mellett mutatták be a Szent István Bazilikában Hilarion Alfejev püspök, a Magyar Ortodox Egyházmege korábbi kormányzó főpapjának 48-tételből álló, mintegy másfél órás zeneművét. A fiatal püspök Máté passiójának budapesti bemutatóján a Nemzeti Filharmónikus Zenekart és a Nemzeti Énekkart Halhattuk Antal Mátyás vezényletével. A szólót: Cser Péter, Szabóki Tünde, Megyesi Schwartz Lúcia, Bundovics István és Anatolij Fokanov énekelték. A hangverseny előtt Erdő Péter bíboros mondott köszöntőt. A 2006-ban írt zeneművet nagy sikerrel adták elő több világvárosban, többek között Rómában, Moszkvában, Torontóban és Melbourneben. A hangverseny a Mária Rádió élőben, a Duna TV

felvételtől közvetítette.

Hilarion, aki a magyar mellett a bécsi és ausztriai egyházmegeét is vezette, március 31.-én nevezték ki a Moszkvai Patriarchátus külügyi osztály élére, Volokalamszka Vikárius püspöki címmel, s egyben a Szent Szinódus állandó tagjai közé lépett.

Forrásanyag: Magyar Nemzet

Húsvét

Megjósolták-e Krisztus feltámadását a próféták?

„Én vagyok a feltámadás és az élet.

Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog.”

A próféták megjósolták, hogy Krisztus feltámad, ezért a hit ötödik ágazatában így írják: „Az Írás szerint...” Jézus feltámadását a Nagyhét vasárnapján ünnepeljük. Rövid istentiszteletet tartanak a koporsó fölött és körmenet van a templom körül. A hívek „Krisztus feltámadt” éneket éneklnek, miközben a pap kitárja a templom ajtaját és megkezdődik a reggeli feltámadási szertartás, az „utrenye”. A szentmise

alatt megszentelik a pászkákat. Ezeken a napokon örül az egész világ. Jézus Krisztus miertünk, az emberekért kínhalált halt és halottaiból feltámadt. Ezen a napon a hívek így köszöntik egymást: Krisztus feltámadt! Így fogadják a köszöntést: Valóban feltámadt! „Hrisztosz voszkresz! – Voisztynu voszkresz!”

MANAJLÓ IVÁN ruszin festőművész „**ZENE A MŰVÉSZETEMBEN**” című kiállításának megnyitójára 2009 április 28-án, délután 6 órakor került sor a Közösségi Ház I. emeleti Dísztermében (1077 Budapest, Wesselényi u. 17.)

Köszöntőt mondott: **Váczi András** igazgató. A tárlatot megnyitotta: **Dr. Feledy Balázs** művészeti író.

A házigazda **Soltész Géza** az Erzsébetvárosi RKÖ elnöke volt.

Programok között szerepelt: **Farkas János** organista énekes, **Nagy Szilvia** énekes, „**Ruszinok**” folklór együttes Szilcer Olga vezetésével. A rendezvényt baráti fogadás zárta.

A Magyarok Világszövetsége ezüstéremmel tüntette ki Manajló Iván festőművészt

Manajló Iván festőművészt, magas szintű alkotói tevékenysége és a magyar-ruszin barátság, testvériség erősítésében szerzett érdemei alapján, a Magyarok Világszövetsége – a VII. Világkongresszus alkalmából kibocsátott- MVSZ ezüstéremmel tüntette ki 2009. április 19.-én Budapesten, a Magyarok Házában.

Szép, kulturális, személyi és történelmi vonatkozásban is igen tartalmas ünnepségre gyűltünk össze április 19.-én a Magyarok Világszövetségének Háza Csontvári-termében. Manajló Iván kitüntetésére került sor. A ruszin kulturális élet történelmében először adományozott ily magas szintű elismerést a Magyarok Világszövetsége.

A művész érdemeit dr. Medvigy Endre, művészeti igazgató ismertette. Szülőhazájának, Kárpátalja történelmi háttérének ismertetése után az előterjesztő részletesen ismertette a festőművész dinasztia hol sikeres, hol pedig küzdelmekkel tarkított életútját. Elmondta, hogy Iván édesapja, Manajló Fedor (1910-

1978) Boksay József és Edélyi Béla festőművészekkel Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskolát alapítottak. 1945-ben az orosz megszállás, az úgynevezett „felszabadítás” szocialista ideológiája és a zsdánovi szocreál nem fért össze a művészet alkotói szabadságával. Manajló Fedor elrejteti legjobb képeit egy padláson. 1959-ben fia Manajló Iván kiszabadítja apja alkotásait a „fogságból” és kiállítást rendeznek a „Régi és az új Kárpátalja” címmel. 1981.február 9.-én nyílt meg Ungváron – családi összefogással- a Manajló Fedor emlékmúzeum.

Manajló Iván 1942. január 16.-án született, az otthon melegében és a téli napok hidegében. Festmények, koncertek, tanulmányok között telt gyermekora, ifjúsága. 1956-os forradalom érzelmi világa

fejlődésének tetőpontja volt. Zene és képzőművészet, a hagyomány és a modern törekvések egyensúlya valósult meg – már 20-évesen is- alkotói életében. Egy ideig Kijevben élt családjával. 30-éven át – művészeti és tanári diplomával – igazgatta az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolát, az édesapja alapította intézményt. A népi építészet, a parasztházak, fatemplomok az ő munkásságában is megjelentek. Medvigy Endre kihangsúlyozta, hogy Manajló Iván nem csupán kiemelkedően tehetséges festőművész, de az oktatásban és a művészet szervezésben is jelentős érdemei vannak. 1986-ban megszervezte a Kárpátaljai Professzionális Művészek Társulatát, amely

Gratulációk

Dr. Medvigy Endre köszöntője

szervezetnek 10. esztendőn át elnöke volt.

Manajló Iván 1997-től, szívműtétét követően Magyarországon tartózkodik. 2000-ben szerezte meg a magyar állampolgárságot. 2002-óta részt vesz a magyarországi ruszin kisebbség közösségépítő munkálkodásában. Fia, Manajló András tehetséges festőművész, az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke. Zárószavában Medvigy Endre, barátjának, Manajló Iván kiváló ruszin festőművész elismerésére és megbecsülésére hívta fel a figyelmet.

Patrubány Miklós köszöntője

Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke adta át az egész ruszin művészetet megtisztelően érintő kitüntetést Manajló Ivánnak. Patrubány Miklós kihangsúlyozta a magyar nemzet a ruszinsággal hosszú évszázados együttélésének fontosságát és példamutatását. Manajló Iván munkásságát nem csak alkotói tevékenységeért, hanem a közügyekért tett eredményeiért is méltatta. Utalt arra, hogy a Magyarok Világszövetsége nem véletlenül ezt a kitüntetési díjat választotta. A VII. Világkongresszus alkalmából kibocsátott Magyarok Világszövetsége ezüstérme az össznemzetséget szimbolizálja. 1929-ben létrejött Magyar Világkongresszus az az egyetlen olyan

intézmény, amely egy testnek tekinti az egész magyar nemzetet és a nemzetiségeket. Manajló Iván e történelmi össze-fogásért és az egyetemes kultúráért végzett munkájáért érdemelte ki e magas kitüntetést.

Manajló Iván, köszönő zárszavában elmondta, hogy szeretné, ha a magyar nemzet a ruszinsággal több mint egy évezredes békés együttélése és testvérisége tovább folytatódna a Kárpát-medencében. A kulturális életet illetően manapság nehéz időköt élünk, mert az értékek és a művészet megbecsülését a pénz váltotta fel. A reményt és a folyamatos küzdelmet nem szabad feladni – mondta. Manajló Fedor életművét és az ő saját munkásságát dokumentáló katalógusok tartalma is ezt a nézetet bizonyítja, amelyet az ünnepség keretén belül nyújtott át a Magyarok Világszövetsége elnökének Patrubány Miklósnak, megköszönve az elismerést. Befejezőként bizonytalanságát fejezte ki,

hogy ő vajon megérdemelte-e ezt a nagyon magas, a Világkongresszus alkalmából kibocsátott, és a nemzet és a nemzetiségek egységét bizonyító MVSZ ezüstérmet. „*Nem tudom, megérdemeltem-e? Az édesapám – igen!*”- Fejezte be, családjára is emlékező, háláját kifejező mondatait.

Tudósítónktól

Révész Imre

(1859. január 21.-én Sátoraljaújhely – 1945. február 3. Nagyszőlős)

A világhírű festőművész

születésének 150. évfordulóját ünnepeljük

Révész Imre tanítványai voltak a kárpátaljai festőiskola megteremtői

Tanítócsaládból származott, de szülei elváltak, ezért édesanyjával és nővérével Nagyszőlőstre költöztek. Anyja és később nővére a városban dolgozott postamesterként. Révész itt járt iskolába, gyermekkorától kezdve érdekelte a rajzolás. Az 1860-as évek végén a debreceni kollégiumba került. 1873-1875-ben Bécsben tanult litográfiát, művei már ekkor megjelentek bécsi folyóiratokban. Nyarait Nagyszőlősen töltötte, s itteni barátairól, ismerőseiről portrékat készített (Skultéty Antal portréja). 1875-ben beiratkozott a Bécsi Képzőművészeti Akadémiára. 1877-ben Budapesten, a Székely Bertalan vezette mintarajziskolában tanult. Innen ösztöndíjjal Bécsbe került, ahol még három évig folytathatta tanulmányait

Karl Leopold Müller műhelyében. Képein a népi életet ábrázolta. Húszéves korában „Egy kérdés” c. képével elnyerte az Akadémia díját. Megpályázta a Munkácsy-díjat, s 1882-ben „A csárdában” c. képéért meg is kapta. A díj 6000 frankot és három évi párizsi tanulmányutat jelentett számára Munkácsy műhelyében. 1884-ben festette „Petőfi a nép között” c. alkotását, ez tette ismertté a nevét. A képet a párizsi szalon kiállítása után Londonban is bemutatták. Itt megvásárolták, de a

Alföldi legenda

magyar kormány visszavásárolta a Petőfi-szülőház számára. 1877-ben keletkezett a „Dezertőr” c. képe (Területi Szépművészeti Múzeum, Ungvár). Ezért a festményért - a 80-as évek végén - Párizsban bronzérmet kapott. Gyakran látogatott haza Nagyszőlőse, anyagot gyűjtött képeihez. Lefestette a kenyerét hangszerével kereső cigányt, a környékbeli pásztorokat, parasztokat. 1896-ban készült el „Petőfi a táborban” c. alkotása (MNG). Petőfi verseihez készített illusztrációi 1900-1907-ben jelentek meg. Realista életképfestő és illusztrátor lett. Révész illusztrált történelmi és történelmi tájleírást (deli-Thallóczy Lajos: Gyepűn innen, gyepűn túl! Bp. 1898) és részt vett az „Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben” c. monográfia 18-19. kötetének rajzoló munkálataiban. A kötetben: nagyszőlősi, tiszai, boszniai és szarajevói rajzai jelentek meg. A falu szociális helyzetéről szóló „Panem!” (1899) c. képéért 1901-ben, a müncheni VIII. nemzetközi kiállításon aranyéremmel tüntették ki. Életképei mellett sok portrét is készített: Leánya arcképe, Női képmás, Paraszt, Ülő parasztasszony,

Udvarlók, 1881

Öregek, Munkácsy arcképe stb. Tájképein az Alföld iránti szeretete tűnik ki. Révész kiváló pedagógus volt. 1903-tól 1920-ig a Budapesti Akadémián tanított. Tanítványai közé tartoztak a kárpátaljai festőiskola megteremtői: Erdélyi Béla és Boksay József. 1920 és 1931-között a kecskeméti művésztelepet vezette. 1930-ban a Műcsarnokban megrendezett kiállítása számára az utolsó sikert. Öregek c. munkáját „Nagydíjjal” jutalmazták. Az öregedő művész, akinek a 30-as években teljesen megromlott a látása, már alig vett ecsetet a kezébe. Mélyen megrázta vízbe fűlt lányának halála. Egy ideig Pesten élt, de 1941-ben másik lányával, Tabódyné Révész Klárával Nagyszőlőse, anyja egykori házába költözött. A nagyszőlősi református temetőbe helyezték örök nyugalomba. 1959-ben, születésének 100. évfordulóján Nagyszőlősen képeiből emlékkiállítást rendeztek.

Néhány festménye a Területi Szépművészeti Múzeumban, Kijev, Moszkva, Odessza múzeumaiba került.

Forrásanyag:

Kárpátaljai Művelődéstörténeti Lexikon

II. Rákóczi Ferenc születésének 333. évfordulója

II. Rákóczi Ferenc születésének 333. évfordulójára rendeztek ünnepséget a szlovákiai Borsiban 2009. március 28-29.-én.

A Budapest Belváros-Lipótvárosi és a Sárospataki Ruszin Kisebbségi Önkormányzat szervezésében színvonalas emlékműsoron vehetett részt a nagyszámú ünneplő közönség a Nagyságos Fejedelem Rákóczi kastélyában. Egy belvárosi buszt is indítottak Sárospatakra, a nagy érdeklődésre való tekintettel. Sárospatakon Kozsnyánszky János elnök fogadta a vendégeket. A Sárospataki Tanítóképző Főiskola épületében már az első napon rangos konferencián vehettek részt a vendégek. Az első

előadást Komáromi Sándor, dékán tartotta, majd ezt követte dr. Tamás Edit történész igen színes és izgalmas előadása. Az emlékünnepe programjai között szerepeltek olyan felejthetetlenül szép és tartalmas programok, mint például: a Szent Erzsébet Múzeum és a Szent Erzsébet Bazilika megtekintése, koszorúzási ünnepség Somogyi József szobrászművész által készített Rákóczi lovas szobra előtt, a Rákóczi kastély megtekintése, a Rákóczi pince borkultúrája stb. Az ünnepi beszédeket dr. Hörcsik Mihály, dr. Tamási Eszter és Kozsnyánszky János tartották.

Kozsnyánszky János tartották.

Kiadja az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat.
Felelős kiadó: Manajló András (ORKÖ elnöke)

Kisfalviné Ortutay Mária - szerkesztő;
Nyomdai munkálatok:
Atlantis Reklám- és Nyomdaipari Kft.

A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel./Fax: (06-1) 220-8005
E-mail: ruszinok@freemail.hu
http://www.ruszinvilag.hu